ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2017/97

zo 4. júla 2016

o štátnej pomoci SA.40168 – 2015/C [ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)] poskytnutej Holandskom v prospech profesionálneho futbalového klubu Willem II v Tilburgu

[oznámené pod číslom C(2016) 4061]

(Iba holandské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s článkom 108 ods. 2 zmluvy ([1]) a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) V roku 2010 bola Komisia informovaná jedným z občanov, že Holandsko vykonalo opatrenia pomoci pre profesionálny futbalový klub Willem II v Tilburgu. Táto sťažnosť bola zaevidovaná pod číslom SA.31122. V rokoch 2010 a 2011 boli Komisii doručené aj sťažnosti týkajúce sa opatrení v prospech iných profesionálnych futbalových klubov, konkrétne MVV v Maastrichte, FC Den Bosch v 's-Hertogenboschu, PSV v Eindhovene a NEC v Nijmegene. Holandsko listom z 2. septembra 2011 poskytlo Komisii ďalšie informácie o opatrení týkajúcom sa Willem II.

(2) Komisia listom zo 6. marca 2013 informovala Holandsko, že sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 108 ods. 2 zmluvy vo veci opatrení v prospech Willem II, NEC, MVV, PSV a FC Den Bosch.

(3) Rozhodnutie Komisie o začatí konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania") bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([2]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky k uvedeným opatreniam.

(4) Holandsko listami z 31. mája 2013 a 12. novembra 2013 predložilo vyjadrenia v rámci konania o opatrení v prospech Willem II. Holandsko listom z 11. februára 2014 odpovedalo aj na žiadosť o doplňujúce informácie.

(5) Komisii boli doručené vyjadrenia obce Tilburg (ďalej len „obec") ako zainteresovanej strany k opatreniu pre Willem II. Postúpila ich Holandsku, ktoré malo možnosť reagovať; jeho pripomienky boli doručené listom z 12. novembra 2013 a na stretnutí, ktoré sa konalo 20. marca 2014.

([1]) Rozhodnutie Komisie v prípade SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Pomoc poskytnutá určitým profesionálnym futbalovým klubom v Holandsku v období rokov 2008 až 2011 – Výzva na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 116, 23.4.2013, s. 19).

([2]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

(6) Po rozhodnutí o začatí konania a po dohode s Holandskom sa prešetrovania týkajúce sa jednotlivých klubov vykonali samostatne. Prešetrovanie týkajúce sa klubu Willem II bolo zaevidované pod číslom SA.40168.

2. **PODROBNÝ OPIS OPATRENIA**

2.1. **Opatrenie a príjemca pomoci**

(7) Národná futbalová federácia Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (ďalej len „KNVB“) je zastrešujúca organizácia pre profesionálne a amatérske futbalové súťaže. Profesionálny futbal v Holandsku je organizovaný ako dvojstupňový systém. V sezóne 2014/2015 ho tvorilo 38 klubov, z ktorých 18 hralo vo vyššej lige (*eredivisie*) a 20 v nižšej lige (*eerste divisie*).

(8) Willem II bol založený v roku 1898 a je profesionálnym klubom od zavedenia profesionálneho futbalu v Holandsku v roku 1954. Willem II hrá domáce zápasy na štadióne *Koning Willem II Stadion* (ďalej len „štadión“) v Tilburgu. V sezóne 2010/2011 klesol Willem II z vyššej ligy do nižšej. V roku 2012 klub znovu postúpil do vyššej ligy a v roku 2013 klesol späť do nižšej. V roku 2014 sa znovu dostal do najvyššej ligy. Sezóna 2005/2006 bola posledná, v ktorej hral Willem II na európskom turnaji (pohár UEFA).

(9) Súčasná právna forma Willem II je *Willem II Tilburg B.V.* Príjemcom opatrenia je subjekt *Willem II Tilburg B.V.* (ďalej len „Willem II“). Jeho vlastníkom je nadácia *Stichting Beheer Betaald Voetbalorganisatie Willem II Tilburg*. Existuje samostatné združenie (*Vereniging*) Willem II. Willem II je stredný podnik s 53 zamestnancami v roku 2012. V účtovnom období 2008/2009 mal ročný obrat 11,4 milióna EUR a v účtovnom období 2009/2010 obrat 9,9 milióna EUR.

(10) V roku 2004 uzatvorili obec a Willem II zmluvu, podľa ktorej sa obec stáva úplným vlastníkom ([3]) štadióna a na základe ktorej si Willem II prenajal štadión, aby ho mohol využívať. V nájomnej zmluve sa uvádza, že obec prenecháva štadión Willem II, za čo mal klub platiť ročné nájomné vo výške 1 001 731 EUR plus DPH a variabilné náklady. Nájomné vychádzalo z investičných nákladov, 30-ročného odpisového obdobia a úrokovej sadzby 5,5 %, ktorú obec využívala v čase uzatvorenia zmluvy. Podmienky 30-ročného prenájmu boli stanovené tak, aby zabezpečili využívanie štadióna, ktoré by bolo pre obec rozpočtovo neutrálne. V bode 51 rozhodnutia o začatí konania Komisia uviedla, že parametre odsúhlasené v danom čase zaručili, že Willem II platil nájomné, ktoré pokrývalo všetky náklady, čím sa vylúčila akákoľvek prevádzková pomoc futbalovému klubu. Nájomné bolo v pásme nájomného, ktoré platili iní, aj keď vyššie ako priemer. V rokoch 2004 až 2008 dokázal Willem II platiť nájomné.

(11) Vo futbalovej sezóne 2009/2010 čelil Willem II finančným ťažkostiam a v máji 2010 oznámil, že je na pokraji konkurzu. Obec, ktorá predtým pozastavila platbu nájomného za rok 2009, sa 31. mája 2010 rozhodla znížiť nájomné a iné splatné náklady so spätnou účinnosťou do roku 2004. Výsledkom tohto rozhodnutia bolo zníženie ročnej sumy uhrádzanej futbalovým klubom o 0,4 milióna EUR na obdobie šiestich rokov, čo viedlo k uhradeniu – v dvoch tranžiach – 2,4 milióna EUR klubu Willem II, pričom sa z tejto sumy odpočítalo neuhradené nájomné za rok 2009. Dňa 31. októbra 2011 sa uzatvorila nová nájomná zmluva, ktorou sa nahradila nájomná zmluva z roku 2004.

(12) Rozhodnutie obce z 31. mája 2010 bolo podmienené tým, že Willem II splní povinnosti uvedené v pláne reštrukturalizácie, ktorého cieľom bolo obnovenie dlhodobej životnosti klubu Willem II. Medzi podmienky tohto plánu patrili povinnosť štvrťročného predkladania finančných správ, vyvážený rozpočet pre ďalšiu futbalovú sezónu, nájdenie spôsobu na očistenie účtovnej súvahy, potreba rešpektovať normy národnej futbalovej asociácie týkajúce sa platov hráčov, zavedenie novej štruktúry riadenia a dohľadu. Opatrenia, ktoré prijal Willem II, aby splnil tieto podmienky, obec následne vyhodnotila ako dostatočné, a preto uvoľnila druhú tranžu v hodnote 2,4 milióna EUR.

(13) Holandsko neoznámilo Komisii svoj plán poskytnúť klubu Willem II 2,4 milióna EUR podľa článku 108 ods. 3 zmluvy. Komisia nebola informovaná ani o rozhodnutí o pozastavení platby ročného nájomného za sezónu 2009/2010, ktoré bolo prijaté v roku 2009.

([3]) Pred uzatvorením zmluvy bola obec právny vlastník štadióna a pozemku, na ktorom stojí, zatiaľ čo Willem II bol hospodárskym vlastníkom štadióna, do ktorého investoval z vlastných peňazí.

2.2. **Možný účinok pomoci**

(14) Holandsko spochybnilo vplyv možnej pomoci na vnútorný trh v prípade klubov, ktoré nehrajú futbal na európskej úrovni. Profesionálne futbalové kluby sa však považujú za podniky a vzťahuje sa na ne kontrola štátnej pomoci. Futbal nadobúda formu zárobkového zamestnania a poskytuje služby za odplatu; dosiahol vysokú úroveň profesionality, a tým zvýšil svoj hospodársky vplyv ([4]).

(15) Profesionálne futbalové kluby popri účasti na futbalových súťažiach vykonávajú ďalšie hospodárske činnosti na viacerých trhoch, ktoré majú medzinárodný rozmer, ako je napríklad trh s prestupmi profesionálnych hráčov, reklama, spozorovanie, predaj reklamných predmetov alebo mediálne pokrytie. Pomoc poskytnutá profesionálnemu klubu posilňuje jeho postavenie na každom z týchto trhov, z ktorých väčšina pokrýva viacero členských štátov. Ak sa preto použijú štátne zdroje na poskytnutie selektívnej výhody profesionálnemu futbalovému klubu bez ohľadu na to, v ktorej lige hrá, je pravdepodobné, že takáto pomoc má potenciál narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy ([5]).

2.3. **Dôvody na začatie konania**

(16) Komisia v rozhodnutí o začatí konania dospela k predbežnému záveru, že obec použitím štátnych zdrojov poskytla futbalovému klubu Willem II selektívnu výhodu, a tým mu poskytla pomoc. Komisia zároveň zaujala stanovisko, že opatrenia zamerané na pomoc profesionálnym futbalovým klubom môžu narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

(17) Komisia v rozhodnutí o začatí konania poznamenala, že Willem II bol v čase poskytnutia pomoci vo finančných ťažkostiach. Komisia si v záujme posúdenia zlučiteľnosti pomoci s usmerneniami o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ([6]) (ďalej len „usmernenia“) vyžiadala informácie o súlade so všetkými požiadavkami stanovenými v usmerneniach.

(18) Komisia najmä nedokázala overiť, či boli dodržané podmienky stanovené v bodoch 34 až 37 usmernení týkajúce sa charakteru a plnenia plánu reštrukturalizácie. Komisia taktiež nedokázala overiť, či boli prijaté primerané kompenzačné opatrenia v zmysle bodov 38 až 42. Ďalej bolo potrebné preukázať, že pomoc sa obmedzila na nevyhnutné minimum, že príjemca sám prispel na svoju reštrukturalizáciu v primeranej výške a že sa bude rešpektovať zásada „jedenkrát a naposledy“.

3. **PRIPOMIENKY ZO STRANY HOLANDSKA**

(19) Holandsko nesúhlasilo s tým, že opatrenie na reštrukturalizáciu dohody o prenájme štadióna predstavovalo štátnu pomoc. Podľa názoru Holandska obec ako vlastník štadióna uplatnila trhové podmienky a konala v súlade so zásadou súkromného investora a veriteľa v trhovom hospodárstve, keď v roku 2009 pozastavila prenájom pre hlavného používateľa štadióna a v roku 2010 znížila prenájom a iné zmluvné podmienky so spätnou účinnosťou. V prípade konkurzu klubu Willem II by klub stratil licenciu na hranie profesionálneho futbalu. Obec by sa dostala do bezvýchodiskovej situácie so štadiónom, ktorý by sa mohol využívať na iné činnosti len za cenu výrazných investičných nákladov. Holandsko uviedlo, že nižšie nájomné bolo v súlade s nájomným, ktoré sa platilo inde za iné štadióny, a že bolo preto v súlade s trhovými podmienkami.

([4]) Vec C-325/08 Olympique Lyonnais ECLI:EU:C:2010:143, body 27 a 28; vec C-519/04 P Meca-Medina a Majcen/Komisia ECLI:EU:C:2006:492, bod 22; vec C-415/93 Bosman ECLI:EU:C:1995:463, bod 73.

([5]) Rozhodnutia Komisie týkajúce sa Nemecka z 20. marca 2013 o *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* [prípad SA.35135 (2012/N)], bod 12 a *Multifunktionsarena der Stadt Jena* [prípad SA.35440 (2012/N)], stručné oznámenia v Ú. v. EÚ C 140, 18.5.2013, s. 1, a z 2. októbra 2013 o *Fußballstadion Chemnitz* [prípad SA.36105 (2013/N)], stručné oznámenie v Ú. v. EÚ C 50, 21.2.2014, s. 1, body 12 až 14; rozhodnutia Komisie týkajúce sa Španielska z 18. decembra 2013 o možnej štátnej pomoci štyrom španielskym profesionálnym futbalovým klubom [prípad SA.29769 (2013/C)], bod 28, Real Madrid CF [prípad SA.33754 (2013/C)], bod 20, a údajnej pomoci v trom futbalovým klubom vo Valencii [prípad SA.36387 (2013/C)], bod 16, uverejnené v Ú. v. EÚ C 69, 7.3.2014, s. 99.

([6]) Oznámenie Komisie – Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2). Uplatňovanie týchto usmernení bolo predĺžené oznámením Komisie týkajúcim sa predĺženia platnosti usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004 (Ú. v. EÚ C 296, 2.10.2012, s. 3).

(20) Holandsko uviedlo, že aj keby dané opatrenie prípadne malo predstavovať pomoc, bolo by zlučiteľné s vnútorným trhom. Tieto argumenty po prvé vychádzali z listu o športovej infraštruktúre, ktorý zaslala Komisia Holandsku 11. júla 2002. Komisia v tomto liste opísala určité podmienky, za ktorých by nepovažovala financovanie športovej infraštruktúry za štátnu pomoc. Po druhé argumenty vychádzali z usmernení a článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.

(21) Pokiaľ ide o reštrukturalizáciu Willem II, Holandsko opísalo finančnú situáciu klubu. V účtovnom období 2008/2009 ([7]) vytvoril Willem II stratu vo výške 3,9 milióna EUR pri obrate 11,4 milióna EUR a jeho vlastný kapitál [*eigen vermogen*] sa znížil zo 4,1 milióna EUR na 0,2 milióna EUR. V období 2009/2010 ([8]) dosiahol Willem II stratu vo výške 4,4 milióna EUR pri obrate 9,9 milióna EUR. Napriek tomu, že mu obec poskytla 2,4 milióna EUR, jeho vlastný kapitál sa ďalej znížil z 0,2 milióna EUR na *mínus* 2,1 milióna EUR.

(22) Každý holandský profesionálny futbalový klub potrebuje licenciu od KNVB, ktorú získa len vtedy, ak si plní rôzne povinnosti. Jedna z povinností v rámci tohto systému sa týka finančného zdravia klubu. Klub je povinný každú sezónu predložiť do 1. novembra, 1. marca a 15. júna finančné správy, v ktorých sa okrem iného opisuje jeho aktuálna finančná situácia, ako aj rozpočet na najbližšiu sezónu. Na základe týchto správ sa kluby rozdeľujú do troch kategórií (1 – nedostatočný, 2 – dostatočný, 3 – dobrý). Klub v 1. kategórii môže byť povinný predložiť plán zlepšenia s cieľom dosiahnuť 2. alebo 3. kategóriu. Ak klub plán nedodrží, KNVB môže udeliť sankcie vrátane oficiálneho varovania, zníženia počtu súťažných bodov a – ako krajnú sankciu – odobratie licencie. Profesionálny futbalový klub v Holandsku, ktorý vyhlási konkurz, stráca licenciu. Ak sa založí nástupnícky klub, nemal by možnosť priamo vstúpiť do profesionálnej futbalovej ligy, ale musel by začať v druhej najvyššej amatérskej lige. Willem II v dôsledku svojich ťažkostí riskoval stratu licencie na účasť v profesionálnych súťažiach. V roku 2010 bol zaradený do 1. kategórie.

(23) Holandsko uviedlo, že z hľadiska týchto ťažkostí sa rozhodnutie obce poskytnúť Willem II 2,4 milióna EUR riadilo viacerými podmienkami uvedenými v pláne reštrukturalizácie, ktorý vypracoval Willem II ([9]). Plán bol zostavený tak, aby v priebehu 3 rokov viedol k zdravému finančnému postaveniu. Cieľom plánu bolo tiež splniť požiadavky KNVB tak, aby sa do konca finančného roka 2012/2013 dosiahlo zaradenie do 2. kategórie (dostatočný). Už v decembri 2011 zaradila KNVB klub do 2. kategórie.

(24) Plán reštrukturalizácie vyžadoval nové vedenie a zníženie počtu zamestnancov a hráčov. Predpokladal zníženie počtu zmluvných hráčov. Viacero hráčov prestúpi, existujúce zmluvy sa predĺžia s nižšou mzdou, nové zmluvy sa uzatvoria bez poplatkov za prestup alebo sa prenajmú hráči z iných klubov. Cieľom plánu bolo znížiť náklady na zamestnancov a hráčov zo 77 % na menej ako 55 %.

(25) Deväť súkromných subjektov súhlasilo s tým, že v roku 2009, kedy vznikli finančné ťažkosti, požičajú Willem II 2,25 milióna EUR. V roku 2010 bolo možné ich presvedčiť, aby predĺžili trvanie úverov, nevymáhali svoje pohľadávky, kým sa neobnoví dostatočná likvidita Willem II, a súhlasili s nižším úrokom za tieto pohľadávky; šesť z nich zašlo ešte ďalej a znížilo svoje pohľadávky o 10 %. Cieľom plánu reštrukturalizácie bolo umožniť Willem II, aby do troch rokov dosiahol mierny prevádzkový zisk. Ukázalo sa, že plán bol realistický. V účtovných obdobiach 2010/2011 a 2011/2012 dosiahol Willem II zisk približne 0,3 milióna EUR a menšie sumy v účtovnom období 2012/2013; k 30. júnu 2012 zlepšil postavenie vlastného kapitálu na mínus 1,4 milióna EUR, k 30. júnu 2013 na mínus 1,3 milióna EUR a v účtovnom období 2013/2014 dosiahol kladnú hodnotu.

4. **PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN**

(26) Obec predložila v rámci postupu vyjadrenia, ktoré boli do veľkej miery rovnaké ako vyjadrenia, ktoré predložilo Holandsko. Obec poskytla aj konkrétne informácie o finančnej situácii Willem II v roku 2009 a predložila štúdiu vypracovanú v novembri 2013 spoločnosťou Deloitte Financial Advisory Services, ktorá sa týka nákladov na rôzne možnosti, ktoré sa otvárali pred obcou v roku 2010, s cieľom podporiť svoje presvedčenie, že opatrenia prijaté v roku 2009 a 2010 boli racionálne.

([7]) 30.6.2008 – 1.7.2009.
([8]) 30.6.2009 – 1.7.2010.
([9]) Plan van aanpak Willem II z 23. júla 2010.

5. POSÚDENIE OPATRENIA

5.1. Existencia štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 1 zmluvy

(27) Podľa článku 107 ods. 1 zmluvy štátna pomoc je pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že poskytuje určitým podnikateľom alebo výrobe určitých druhov tovaru hospodársku výhodu, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy sú kumulatívne a na to, aby bolo opatrenie označené ako štátna pomoc, musia byť splnené všetky podmienky.

(28) Komisia na základe rozhodnutia o začatí konania posúdi rozhodnutie obce z roku 2009 pozastaviť platbu nájomného za používanie štadióna klubom Willem II a rozhodnutie obce prijaté v máji 2010 znížiť nájomné a ďalšie náklady na používanie štadióna so spätnou účinnosťou z hľadiska prítomnosti štátnej pomoci. Komisia poznamenáva, že obe opatrenia sú úzko prepojené z hľadiska ich chronológie, účelu a situácie Willem II v danom čase, a preto sa majú posudzovať spoločne.

5.1.1. *Financovanie zo štátnych zdrojov*

(29) O oboch opatreniach rozhodla obec a mali priame finančné dôsledky na jej rozpočet, zahŕňajú teda použitie štátnych zdrojov. Presun štátnych zdrojov môže mať mnoho foriem, ako sú priame granty, úvery, záruky, priame investície do kapitálu podnikov a vecné plnenie. Vzdanie sa príjmov, ktoré by inak boli vyplatené štátu, takisto predstavuje presun štátnych zdrojov.

5.1.2. *Hospodárska výhoda*

(30) Je potrebné, aby opatrenia poskytli Willem II hospodársku výhodu, ktorú by za normálnych trhových podmienok nemal. Holandsko a obec uvádzajú, že obec konala v súlade so zásadou súkromného veriteľa v trhovom hospodárstve *a* zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve, a tým neposkytla Willem II nespravodlivú hospodársku výhodu. Komisia nesúhlasí s týmto názorom, a to z týchto dôvodov:

(31) Prítomnosť výhody je možné predpokladať vždy, keď sa v dôsledku zásahu štátu zlepší finančná situácia podniku. Posudzuje sa to tak, že finančná situácia podniku po prijatí opatrenia sa porovná s jeho finančnou situáciou v prípade, že by sa opatrenie neprijalo. Bez intervencie by klub zostal vo finančných ťažkostiach s rizikom vyhlásenia konkurzu a preradenia do nižšej ligy. Je nepochybné, že finančná situácia Willem II sa prijatím prešetrovaných opatrení výrazne zlepšila.

(32) Nepredstavovalo by to nespravodlivú výhodu, ak obec môže preukázať, že konala v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve *a* zásadou súkromného veriteľa v trhovom hospodárstve. Komisia poznamenáva, že v roku 2004 získala obec štadión úplne do vlastníctva. Za získanie štadióna zaplatila hospodársku hodnotu, ktorá sa stanovila na základe externého znaleckého posudku. Nájomnú zmluvu z roku 2004 uzatvorila obec s Willem II s plným vedomím toho, že štadión nie je multifunkčná aréna, ale futbalový štadión, ktorý využíva pre vlastnú potrebu Willem II a ktorý má len obmedzené možnosti využitia na iné činnosti, ako futbal. Obec preto vedela, že využívanie štadióna závisí od pokračujúcej schopnosti Willem II uhrádzať nájomné a ďalšie náklady uvedené v zmluve. Súkromný investor v trhovom hospodárstve by alebo neprevzal toto riziko, alebo by ho prevzal len výmenou za zodpovedajúce ziskové rozpätie a poistenie proti každej možnosti platobnej neschopnosti používateľa využívajúceho štadión pre vlastnú potrebu.

(33) Keď obec v roku 2010 informovala obecné zastupiteľstvo, že Willem II je na pokraji konkurzu, zistilo sa, že využívanie štadióna bolo od roku 2004 z hľadiska jej rozpočtu len neutrálne. Ak však nájomná zmluva z roku 2004 nevytvárala primeraný zisk, dodatok k zmluve prijatý v roku 2010 so spätnou účinnosťou na podmienky nájmu sa prijal s vedomím, že v jeho dôsledku sa stane využívanie štadióna od roku 2004 stratovým. To vylučuje možnosť, že by rozhodnutie z roku 2010 o znížení nájomného zodpovedalo zásade súkromného investora v trhovom hospodárstve. Žiadny obchodný subjekt by nesúhlasil s takou úpravou nájomného so spätnou účinnosťou, pri ktorej nie je žiadny predpoklad, že by zabezpečila návratnosť investície.

(34) Holandsko a obec však taktiež uvádzajú, že rozhodnutie obce, ktorým sa znížilo dlhové zaťaženie klubu, je v súlade so zásadou súkromného veriteľa v trhovom hospodárstve. V tomto kontexte odkazujú na skutočnosť, že niekoľko veľkých veriteľov sa vzdalo časti nárokov voči Willem II. Odkazujú aj na tú časť rozhodnutia o začatí konania, v ktorej Komisia dospela k záveru, že opatrenia obce Arnhem v prospech futbalového klubu Vitesse nepredstavovali štátnu pomoc.

(35) V tejto súvislosti by Komisia v prvom rade poznamenala, že rozhodnutia prijaté v roku 2009 o pozastavení platby nájomného a v roku 2010 o znížení nájomného a iných platobných povinností za využívanie štadióna so spätnou účinnosťou neboli prijaté súčasne so zodpovedajúcimi opatreniami zo strany ostatných veriteľov. Obec okrem toho v roku 2010 poskytla Willem II sumu vo výške 2,4 milióna EUR, viac ako dvojnásobok svojej pohľadávky voči Willem II za jeden ročný nájom. Obec vyžadovala, že by mal Willem II rokovať s ostatnými veriteľmi o očistení účtovnej súvahy, ale nestanovila pre takéto jednanie podmienky, ktoré by zodpovedali podmienkam jej zásahu. Argument, že profesionálny futbalový klub v konkurze by prišiel o licenciu a že obec by sa dostala do bezvýchodiskovej situácie so štadiónom, ktorý by bolo možné využívať na iné činnosti len za cenu výrazných investičných nákladov, tiež nie je presvedčivý. V prípade konkurzu mohol byť nástupnícky klub založený ako používateľ štadióna. Samozrejme by nemal možnosť priamo vstúpiť do profesionálnej futbalovej ligy, musel by začať v druhej najvyššej amatérskej lige. Mal by ale perspektívu využívať štadión a vrátiť sa v predvídateľnej budúcnosti do profesionálnej ligy, vďaka čomu by prispel k výnosom z prenájmu štadióna.

(36) Holandsko sa taktiež odvolávalo na list Komisie z 11. júla 2002, v ktorom opísala určité podmienky, za ktorých by nepovažovala financovanie športovej infraštruktúry za štátnu pomoc. Medzi tieto podmienky by patril multifunkčný charakter arény, nediskriminačný prístup k nej a primeranosť poplatkov používateľov.

(37) V predloženom prípade však tieto vyjadrenia nemôžu viesť k záveru, že Willem II nezískal neoprávnenú výhodu. Rovnako by už bolo sporné, či sú argumenty uvedené v liste z 11. júla 2002 ešte relevantné z hľadiska judikatúry Súdneho dvora, ktorý dospel k záveru, že verejná investícia do infraštruktúry, ktorá je dostupná na verejné používanie, je štátna pomoc ([10]). V predloženom prípade je však rozhodujúce, že obec a Willem II uzatvorili v roku 2004 zmluvu, v ktorej sa dohodli na ročnom nájomnom vo výške 1 001 731 EUR. Ak sa platba tohto nájomného najprv po dohode s obcou pozastaví a ak sa výška nájomného následne spätne zníži, obec poskytuje Willem II finančnú výhodu, ktorú by bežne nemal a ktorú by súkromný subjekt v žiadnom prípade bežne neposkytol.

(38) Komisia z týchto dôvodov nie je presvedčená, že obec konala ako súkromný subjekt v trhovom hospodárstve, či už ako investor alebo veriteľ alebo obaja. Preto je toho názoru, že poskytla Willem II finančnú výhodu s cieľom zabrániť konkurzu, ktorú by súkromný subjekt na trhu neposkytol a ktorá preto predstavuje výhodu.

5.1.3. *Vplyv na obchod a hospodársku súťaž*

(39) Holandsko spochybnilo vplyv možnej pomoci na vnútorný trh v prípade klubov, ktoré nehrajú futbal na európskej úrovni. Komisia v tejto súvislosti pripomína, ako sa zdôrazňuje v odôvodnení 14, že profesionálne futbalové kluby sa považujú za podniky a vzťahuje sa na ne kontrola štátnej pomoci. Futbal nadobúda formu zárobkového zamestnania a poskytuje služby za odplatu; dosiahol vysokú úroveň profesionality, a tým zvýšil svoj hospodársky vplyv.

(40) Willem II je okrem toho potenciálnym účastníkom európskych futbalových turnajov a v minulosti sa skutočne zúčastnil európskeho turnaja. Ako profesionálny futbalový klub vykonáva okrem účasti na futbalových súťažiach hospodárske činnosti na viacerých trhoch, ktoré majú medzinárodný rozmer, ako je napríklad trh s prestupmi profesionálnych hráčov, reklama, spozorovanie, predaj reklamných predmetov alebo mediálne pokrytie. Pomoc poskytnutá profesionálnemu klubu posilňuje jeho postavenie na každom z týchto trhov, z ktorých väčšina pokrýva viacero členských štátov. Ak sa preto, ako je uvedené v odôvodnení 15, použijú štátne zdroje na poskytnutie selektívnej výhody profesionálnemu futbalovému klubu bez ohľadu na to, v ktorej lige hrá, je pravdepodobné, že takáto pomoc má potenciál narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

([10]) Napríklad rozsudok z 19. decembra 2012 vo veci C-288/11 Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Komisia ECLI:EU:C:2012:821.

5.2. **Posúdenie podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy**

(41) Komisia musí posúdiť, či je možné považovať opatrenie pomoci v prospech Willem II za zlučiteľné s vnútorným trhom. Na dotknuté opatrenie pomoci sa nevzťahuje žiadna z výnimiek uvedených v článku 107 ods. 2 zmluvy. Pokiaľ ide o výnimky uvedené v článku 107 ods. 3 zmluvy, Komisia poznamenáva, že na žiadny z holandských regiónov sa nevzťahuje výnimka uvedená v článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy. Dotknuté opatrenie pomoci nepodporuje dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu ani neslúži na nápravu vážnej poruchy fungovania v holandskom hospodárstve v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy. Taktiež nie je možné povedať, že opatrenie pomoci podporuje kultúru alebo zachovanie dedičstva v zmysle článku 107 ods. 3 písm. d) zmluvy.

5.2.1. *Príslušné usmernenia*

(42) Pokiaľ ide o výnimku uvedenú v článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy v prospech pomoci na rozvoj určitých hospodárskych činností, môže byť takáto podpora zlučiteľná za predpokladu, že podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

(43) Komisia vydala na účely posúdenia opatrení pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy viacero nariadení, rámcov a oznámení, ktoré sa týkajú foriem pomoci a horizontálnych alebo sektorových účelov, na ktoré sa pomoc udeľuje. Vzhľadom na to, že Willem II čelil v čase, kedy boli opatrenia prijaté, finančným ťažkostiam a že pomoc poskytla obec s cieľom riešiť tieto ťažkosti, je primerané posúdiť, či sa uplatňujú a sú splnené kritériá stanovené v usmerneniach ([11]).

(44) V júli 2014 vydala Komisia nové Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach ([12]). Tieto sa však nevzťahujú na uvedenú neoznámenú pomoc udelenú v rokoch 2009 a 2010. Podľa bodu 137 nových usmernení by tomu bolo tak len v prípade pomoci na záchranu alebo reštrukturalizáciu poskytnutej bez predchádzajúceho schválenia, ak sa nejaká alebo všetka pomoc poskytuje po uverejnení uvedených usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Podľa bodu 138 nových usmernení vo všetkých ostatných prípadoch uskutoční Komisia preskúmanie na základe usmernení, ktoré platili v čase poskytnutia pomoci, a preto v predloženom prípade na základe usmernení platných pred rokom 2014.

5.2.2. *Willem II ako spoločnosť v ťažkostiach*

(45) Podľa bodu 10 písm. a) usmernení sa musí spoločnosť s ručením obmedzeným považovať za nachádzajúcu sa v ťažkostiach, ak sa viac ako polovica jej základného imania prekryla stratou a viac ako štvrtina tohto kapitálu bola prekrytá stratou v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov. V účtovnom období 2008/2009 ([13]) vytvoril Willem II stratu vo výške 3,9 milióna EUR pri obrate 11,4 milióna EUR a jeho vlastný kapitál [*eigen vermogen*] sa znížil zo 4,1 milióna EUR na 0,2 milióna EUR. V období 2009/2010 ([14]) dosiahol Willem II stratu vo výške 4,4 milióna EUR pri obrate 9,9 milióna EUR. Napriek tomu, že mu obec poskytla 2,4 milióna EUR, jeho vlastný kapitál sa ďalej znížil z 0,2 milióna EUR na *mínus* 2,1 milióna EUR. Willem II preto jednoznačne bol spoločnosťou v ťažkostiach. Holandsko túto skutočnosť nespochybňuje. Zlučiteľnosť štátnej pomoci Willem II sa preto posúdi podľa usmernení.

5.2.3. *Obnovenie dlhodobej životaschopnosti*

(46) V časti 3.2 usmernení sa vyžaduje, aby bolo udelenie pomoci podmienené vykonaním plánu na reštrukturalizáciu (pozri body 34 až 37 usmernení), ktorý musí obnoviť dlhodobú životaschopnosť firmy v rámci prijateľnej časovej lehoty. V tejto súvislosti Komisia poznamenáva, že rozhodnutie obce poskytnúť 2,4 milióna Willem II sa riadilo viacerými podmienkami, ako je uvedené v odôvodnení 12. Tieto podmienky boli jadrom plánu reštrukturalizácie, ktorý vypracoval Willem II ([15]).

([11]) Pozri poznámku pod čiarou č. 6.
([12]) Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).
([13]) 30.6.2008 – 1.7.2009.
([14]) 30.6.2009 – 1.7.2010.
([15]) Pozri poznámku pod čiarou č. 9.

(47) Plán bol zostavený tak, aby v priebehu 3 rokov viedol k zdravému finančnému postaveniu, a taktiež spĺňal požiadavky KNVB, aby si Willem II zachoval licenciu pre profesionálne súťaže a aby bol do konca finančného roka 2012/2013 zaradený do kategórie 2.

(48) Plán reštrukturalizácie vyžadoval nové vedenie a podstatné zníženie počtu zamestnancov a hráčov. Viacero hráčov prestúpilo, existujúce zmluvy sa predĺžili s nižšou mzdou, nové zmluvy sa uzatvorili bez platieb za prestup. Tým sa dosiahlo zníženie nákladov na pracovníkov a hráčov o 30 % v priebehu dvoch rokov po prijatí plánu. Okrem 2,4 milióna EUR od obce mohol Willem II zabezpečiť nepretržitý príspevok vo výške 2,25 milióna EUR zo súkromného sektora.

(49) Komisia zistila, že plán reštrukturalizácie rieši príčiny finančných ťažkostí Willem II, konkrétne náklady na hráčov vo forme miezd a platieb za prestup. Willem II počíta s úsporami v oblasti svojej kľúčovej činnosti. Plán reštrukturalizácie sa neopieral o vonkajšie faktory, ktoré môže Willem II sledovať, ale nedokáže ich plne ovládať, napríklad nájdenie nových sponzorov a zvýšenie počtu divákov. Finančné postavenie a osobitne záporný vlastný kapitál Willem II síce naďalej vzbudzuje obavy, počíta sa však s pokračujúcim zlepšením finančnej situácie klubu, ako aj s tým, že bude naďalej fungovať ako profesionálny futbalový klub. Vývoj ukazuje, že plán bol skutočne realistický. KNVB zaradila klub do kategórie 2 už v decembri 2011. Willem II dokázal dosiahnuť prevádzkový zisk 0,3 milióna EUR v období 2010/2011 a znovu v období 2011/2012, čím si zlepšil postavenie z hľadiska vlastného kapitálu na *mínus* 1,4 milióna EUR k 30. júnu 2012.

5.2.4. *Kompenzačné opatrenia*

(50) V bodoch 38 až 42 usmernení sa vyžaduje, aby prijímateľ prijal kompenzačné opatrenia s cieľom minimalizovať deformačný účinok pomoci a jej negatívne účinky na obchodné podmienky. V bodov 80 rozhodnutia o začatí konania Komisia konštatovala, že profesionálny futbal má z tohto hľadiska osobitný charakter, a navrhla viacero opatrení, ktorá by sa mohli v oblasti profesionálneho futbalu vykladať ako kompenzačné opatrenia v zmysle usmernení, napríklad obmedzenie registrovaných hráčov v rámci limitov povolených národnou asociáciou, prijatie mzdového stropu nižšieho ako je bežné v danom odvetví, zákaz platenia nákladov na prestup za nových hráčov počas určitého obdobia alebo zintenzívnenie činností v prospech spoločnosti. Prijatím stropu pre počet hráčov alebo ich mzdy by klub prijal aj konkurenčnú nevýhodu v porovnaní s inými klubmi bez týchto obmedzení. Zákaz poplatkov za prestup obmedzuje výber nových konkurencieschopných hráčov.

(51) Komisia poznamenáva, že Willem II skutočne znížil počet zamestnancov a hráčov podľa plánu. Počet zamestnancov sa znížil zo 79 v sezóne 2009/2010 na 61 v sezóne 2010/2011 a na 53 v sezóne 2011/2012. Počet registrovaných hráčov sa znížil z 31 na 27. Mzdové náklady ([16]) klesli na úroveň 48 % obratu, čo je výrazne nižšie, ako je norma UEFA 70 % len za hráčov. Počas obdobia reštrukturalizácie sa nevykonali žiadne platby za prestup. Tieto opatrenia oslabili tím klubu, a tým prispeli k prechodu Willem II do druhej ligy na konci sezóny 2010/2011 a znovu v sezóne 2012/2013. Komisia si všíma aj vyššie výdavky klubu na verejný prospech prostredníctvom trénovania amatérov. Komisia je toho názoru, že sa vykonali kompenzačné opatrenia vyžadované v usmerneniach, ktorých výsledkom bolo oslabenie konkurenčného postavenia Willem II v oblasti profesionálneho futbalu.

5.2.5. *Pomoc obmedzená na minimum*

(52) Komisia tiež poznamenáva, že okrem vnútropodnikových úspor je plán reštrukturalizácie vo výraznej miere financovaný externými súkromnými subjektmi. Deväť súkromných subjektov súhlasilo s tým, že v roku 2009, kedy vznikli finančné ťažkosti, požičajú Willem II 2,25 milióna EUR. V roku 2010 súhlasili, aby tieto prostriedky naďalej ponechali klubu a nepresadzovali svoje nároky, kým Willem II nebude schopný ich vyplatiť. Súhlasili taktiež s nižšou úrokovou mierou 3 %. Šesť z nich súhlasilo vzdať sa spolu 10 % svojich nárokov. To zodpovedá požiadavke v bode 44 usmernení, aby v prípade stredného podniku, ako je Willem II, najmenej 40 % nákladov na reštrukturalizáciu pokryl vlastný príspevok príjemcu vrátane externého financovania, ktoré je znakom dôvery v životaschopnosť príjemcu.

([16]) V účtovníctve Willem II sa nerozlišuje medzi mzdami hráčov a ostatných zamestnancov.

(53) Pomoc v tejto výške bola potrebná. Podľa plánu reštrukturalizácie mala viesť k mierne pozitívnemu výsledku v sezónach 2010/2011 a 2011/2012 a pomalému zvýšeniu kapitálu. To by neumožnilo Willem II kúpiť nových hráčov alebo ich pritiahnuť prostredníctvom vyšších platov.

5.2.6. *Monitorovanie a výročná správa*

(54) V bode 49 usmernení sa vyžaduje, aby členský štát informoval o náležitom vykonávaní plánu reštrukturalizácie prostredníctvom pravidelných podrobných správ. V bode 51 sa stanovujú menej prísne podmienky pre malé a stredné podniky, kedy sa bežne považuje za dostatočné zasielanie každoročných kópií účtovnej súvahy a výkazu ziskov a strát. Holandsko sa zaviazalo predložiť tieto správy.

5.2.7. *Jedenkrát a zároveň poslednýkrát*

(55) Holandsko v súlade s bodmi 72 až 77 usmernení uviedlo, že Willem II nedostal pomoc na záchranu ani reštrukturalizáciu počas desiatich rokov pred udelením súčasnej pomoci. Zaviazalo sa taktiež neudeliť Willem II žiadnu novú pomoc na záchranu ani reštrukturalizáciu počas obdobia desiatich rokov.

6. **ZÁVER**

(56) Komisia je toho názoru, že Holandsko nezákonne poskytlo pomoc Willem II v rozpore s článkom 108 ods. 3 zmluvy. Štátna pomoc vo výške 2,4 milióna EUR, ktorá bola poskytnutá Willem II v rokoch 2009 a 2010, však spĺňa podmienky pre pomoc na reštrukturalizáciu uvedené v usmerneniach a je možné ju považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc, ktorú Holandsko vykonalo v prospech futbalového klubu Willem II v Tilburgu vo výške 2,4 milióna EUR, je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Holandskému kráľovstvu.

V Bruseli 4. júla 2016

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
členka Komisie